

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI TƏHSİL NAZİRLİYİ

Azərbaycan Respublikası
Təhsil Nazirliyinin
_____ nömrəli _____ 2017-ci il
tarixli əmri ilə təsdiq edilmişdir.

ALİ TƏHSİL PİLLƏSİNİN DÖVLƏT STANDARTI

MAGİSTRATURA SƏVİYYƏSİNİN İXTİSAS ÜZRƏ T Ə H S İ L P R O Q R A M I

İxtisasın (proqramı) şifri və adı: 060303 - Instrumental ifaçılıq
(sahələr üzrə)

BAKİ – 2017

1.Ümumi müddəalar

- 1.1. Magistratura səviyyəsinin **060303–Instrumental ifaçılıq (sahələr üzrə)** ixtisası üzrə Təhsil Proqramı «Təhsil haqqında» Azərbaycan Respublikasının Qanununa, Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinin müvafiq qərarları ilə təsdiq olunmuş «Ali təhsil pilləsinin dövlət standartı və proqramı»na, «Magistratura təhsilinin məzmunu, təşkili və «magistr» dərəcələrinin verilməsi Qaydaları»nın tələblərinə və «Ali təhsilin magistratura səviyyəsi üzrə ixtisasların (ixtisaslaşmaların) Təsnifatı»na uyğun hazırlanmışdır.
- 1.2. İxtisas üzrə Təhsil proqramı tabeliyindən, mülkiyyət növündən və təşkilati-hüquqi formasından asılı olmayaraq Azərbaycan Respublikasında fəaliyyət göstərən və həmin ixtisas üzrə magistr hazırlığını həyata keçirən bütün ali təhsil müəssisələri üçün məcburidir.
- 1.3. Strukturda istifadə olunan işarələr:
İTP– ixtisas üzrə Təhsil Proqramı
ÜK – ümummədəni kompetensiyalar
PK– peşə kompetensiyaları

2. 060303 – Instrumental ifaçılıq (sahələr üzrə) ixtisasının xarakteristikası.

- 2.1. **060303 – Instrumental ifaçılıq (sahələr üzrə) ixtisasının xarakteristikası .**
İTP-nin mənimsənilməsinin normativ müddəti və məzunlara verilən elmi-ixtisas dərəcəsi:

İxtisasın şifri və adı	Verilən elmi-ixtisas dərəcəsi	Əyani forma üzrə təhsil müddəti	Kreditlərin sayı
060303 – Instrumental ifaçılıq (sahələr üzrə) İxtisaslaşmalar: - 060303 – Instrumental ifaçılıq (fortepiano, orqan, klavesin) - 060303 – Instrumental ifaçılıq (orkestr alətləri: simli, nəfəs və zərb alətləri)	Magistr	1,5 il	90

3. Məzunun ixtisas xarakteristikası və kompetensiyası

3.1. Magistrin ixtisas xarakteristikası.

Magistr instrumental ifaçılıq sahəsində yüksək peşəkarlığa malik olmalı, peşə hazırlığı tələb edən yaradıcılıq işi aparmağa və pedaqoji fəaliyyətə hazır olmalı, peşəkar fəaliyyəti çərçivəsində gözənilməz və müəkkəb məsələləri həll etməyi bacarmalıdır.

3.2. Proqramın mənimsənilməsi nəticəsində məzunun kompetensiyasına qoyulan tələblər.

3.2.1. Məzun aşağıdakı ümummədəni kompetensiyalara (**ÜK**) yiyələnməlidir:

- kollektivdə işləmək (**ÜK-1**);
- digər sahələrin mütəxəssisləri ilə ünsiyyətdə olmaq (**ÜK-2**);
- beynəlxalq arenada işləmək (**ÜK-3**);
- fəal sosial mobillik (**ÜK-4**);
- hüquqi biliklər və etik normalara malik olmaq (**ÜK-5**);
- yeni ideyalar irəli sürmək (**ÜK-6**);
- müstəqil işləmək (**ÜK-7**);
- yaradıcılıq və pedaqoji işlərin təşkilində, kollektivin idarə olunmasında bacarıq və vərdislərə malik olmaq (**ÜK-8**);
- təşəbbüskarlıq və liderlik (**ÜK-9**);
- peşə fəaliyyəti ilə əlaqədar işi təşkil etmək və planlaşdırmaq (**ÜK-10**).

3.2.2. Məzun aşağıdakı peşə kompetensiyalarına (**PK**) yiyələnməlidir:

Yaradıcılıq sahəsi üzrə:

- instrumental ifaçılıqda yüksək peşəkarlığa **(PK-1)**;
- instrumental ifaçılığın bütün imkanlarından istifadə etmək bacarığına **(PK-2)** ;
- instrumental ifaçılıq sənətinə aid elmi-nəzəri ədəbiyyatdan istifadə etmək bacarığına **(PK-3)** ;
- solo və ansambl ifaçısı, konsertmeyster, orkestr solisti qismində çıxış etmək səriştəsinə **(PK-4)**;
- yaradıcılıq prosesində sənətsünaslıq üzrə nəzəri biliklərdən istifadə etmək bacarığına **(PK-5)**;
- instrumental ifaçılığın aktual problemləri barədə geniş məlumata **(PK-6)**;
- instrumental ifaçılıq sənətinə aid bilik və səriştəsinə təcrübədə tətbiq etməyə **(PK-7)** .

İstehsalat-pedaqoji sahəsi üzrə:

- tədris prosesində ixtisas üzrə yaradıcılıq bacarıqlarını aşılamağa və təhlil aparmağa **(PK-8)**;
- fənnin tədrisində kompüter texnologiyasından istifadəyə **(PK-9)**;
- fənlə bağlı termin və ifadələrin tətbiqi bacarığına **(PK-10)**;
- müasir təlim texnologiyalarını tətbiq etmək bacarığına **(PK-11)**;

Təşkilati-inzibatçılıq sahəsi üzrə:

- ümumi və fərdi iş formalarını təşkil etməyə **(PK-12)**;
- fənnin tədrisi ilə bağlı bilikləri təqdim etmək və onları iş şəraitinə uyğunlaşdırmağa **(PK-13)**;
- qrupların yaradıcılıq işlərinə rəhbərlik etməyə **(PK-14)**;
- ixtisas biliklərini düzgün və yığcam ifadə etməyə **(PK-15)**;
- yaradıcılıq işlərinin planlaşdırılması və aparılmasına **(PK-16)**;
- ümumi və fərdi iş formalarını təşkil etməyə **(PK-17)** ;
- yaradıcılıq axtarışlarının nəticələrini ifaçılıq fəaliyyətində tətbiq etməyə və yaradıcılıq işlərinin təqdimatını hazırlamağa **(PK-18)** ;
- ifaçı kollektivlərinin işində iştirak etməyə **(PK-19)** ;

Pedaqoji sahə üzrə:

- ümumtəhsil, texniki-peşə, orta ixtisas təhsili müəssisələrində və ali təhsilin bakalavriat səviyyəsində ixtisas fənlərinin tədrisini aparmağa **(PK-20)**;
- elektron kitabxanalardan, referativ jurnallardan, internetdən məlumat əldə etməyə **(PK-21)**

4. Təhsilin məzmununa qoyulan minimum tələblər

4.1. Peşə fəaliyyətinin xarakteristikası.

4.1.1. 060303 – Instrumental ifaçılıq (sahələr üzrə) ixtisas üzrə magistrlərin peşə fəaliyyətinin əsas istiqamətləri:

- yaradıcılıq;
- pedaqoji;
- təşkilati-inzibatçılıq və s.

4.1.2. Peşə fəaliyyəti üzrə hazırlıq səviyyəsinə qoyulan tələblər:

Yaradıcılıq sahəsi üzrə:

- solo ifaçısı, konsertmeyster, kamera ansamblı, müxtəlif tərkibli orkestrlərin üzvü kimi fəaliyyətə hazır olmaq;
- Azərbaycanın və xarici ölkələrin qabaqcıl təcrübəsindən istifadə etməklə instrumental ifaçılıq sahəsində aparılan və yaradıcılıq işlərini təhlil etmək və nəticələri ümumiləşdirmək;
- instrumental musiqinin müxtəlif janrlarına, müxtəlif üslub və təmayüllərə aid olan bəstəkar əsərlərindən ibarət geniş və rəngarəng ifaçılıq repertuarı hazırlamaq;
- musiqi ifaçılarının müsabiqə və festivallarında iştirak etmək;

Pedaqoji sahə üzrə:

- fərdi və qrup dərsləri aparmaq;
- pedaqoji təcrübəyə rəhbərlik etmək;

- müasir proqram təminatından istifadə etmək;
- ixtisas metodikasını ilə bağlı biliklərdən istifadə etmək;
- ixtisasın tədrisinə dair informasiyaların toplanması və emalında İKT-dən istifadə etmək və s.

Təşkilati-inzibatçılıq sahəsi üzrə:

- yaradıcılıq və tədris kollektivlərinin işini təşkil etməyi;
- fəaliyyət nəticələrini proqnozlaşdırmaq üçün elmi yenilikləri tətbiq etməyi;
- qəbul olunmuş qərarların nəticələrini kəmiyyət və keyfiyyətə qiymətləndirməyi və s.

4.2. İxtisas üzrə fənn bölümləri, fənlərin kreditləri, onların mənimsənilməsinin nəticələri (bilik, bacarıq və vərdişlər baxımından) və qazanılması nəzərdə tutulan kompetensiyaların kodları.

Fənn bölümünün kodu	Fənn bölümləri, onların mənimsənilməsinin nəticələri (bilik, bacarıq vərdişlər baxımından)	Fənn bölümləri üzrə kreditlərin sayı	Fənnin kodu və adı	Fənn üzrə kreditlərin sayı	Qazanılması nəzərdə tutulan kompetensiyaların kodları
Təhsil hissəsi					
MHF-B00	<p>Humanitar fənlər bölümü</p> <p>Bu bölümə daxil olan fənlərin öyrənilməsi nəticəsində magistr:</p> <p>bilməlidir:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ixtisasa aid pedaqoji ədəbiyyatı öyrənməyi, - Azərbaycanda ali təhsil sistemini, təlim prosesi və təhsilin məzmununu, yaradıcılıq (müəllim və tələbə) işinin metodikasını; - psixologiyanın metodlarını, psixologiyanın əsas istiqamətlərini, qarşılıqlı münasibətlərin psixologiyasını, tələbə psixologiyasını və s. <p>bacarmalıdır:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ixtisasa aid Azərbaycan dilində və xarici dillərdə elmi ədəbiyyatdan istifadə etməyi, annotasiya, referat, tezis, tərcümeyi-hal və s. yazmağı; - məşğələləri planlaşdırmağı və aparmağı, yaradıcılıq işini yerinə yetirməyi, eksperiment aparmağı və nəticələri tətbiq etməyi; - hər bir tələbəyə psixoloji baxımdan fərdi qaydada yanaşmağı. <p>viyələnməlidir:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ali təhsil müəssisəsində tədris və tədqiqat işləri aparmağa, tələbələrə psixoloji yanaşma keyfiyyətlərinə və s. 	10	<p>MHF-B01 Ali məktəb pedaqogikası</p> <p>MHF-B02 Yaradıcılıq psixologiyası</p> <p>MHF-B03 Xarici dil</p> <p>MHF – B04 Seçmə fənn</p>	<p>2</p> <p>2</p> <p>4</p> <p>2</p>	<p>ÜK-1</p> <p>ÜK-2</p> <p>ÜK-3</p> <p>ÜK-4</p> <p>ÜK-5</p> <p>ÜK-6</p> <p>ÜK-7</p> <p>ÜK-8</p> <p>ÜK-9</p> <p>ÜK-10</p>
MİF-B00	<p>İxtisas (ixtisaslaşma) fənlər bölümü</p> <p>Bu bölümə daxil olan fənlərin öyrənilməsi nəticəsində magistr</p> <p>bilməlidir:</p> <ul style="list-style-type: none"> - solo və ansambl ifaçılığında asılı olaraq instrumental ifaçılığın spesifik 	50	<p>MİF-B01 İnstrumental ifaçılığın müasir istiqamətləri</p> <p>MİF-B02</p>	<p>4</p> <p>16</p>	<p>PK-1</p> <p>PK-2</p> <p>PK-3</p> <p>PK-4</p> <p>PK-5</p> <p>PK-6</p> <p>PK-7</p> <p>PK-8</p>

	<p>xüsusiyyətlərini;</p> <ul style="list-style-type: none"> - instrumental ifaçılıq sənətinin təkamülü prosesində görkəmli ifaçıların fəaliyyəti və onların yaradıcılıq prinsip və metodlarını; - müasir dövrdə instrumental ifaçılıq sənətinin aktual problemlərini; -musiqi alətlərinin spesifik xüsusiyyətləri və imkanlarını; -dünya və Azərbaycan bəstəkarlarının instrumental əsərlərini; - musiqinin janr və formalarını; - dünya musiqi sənətinin əsas təmayüllərini, Azərbaycan bəstəkarlarının yaradıcılığında, o cümlədən instrumental əsərlərində təzahür edən üslub xüsusiyyətlərini; - XX əsrin mədəniyyətini səciyyələndirən mürəkkəb və rəngarəng cərəyanlar, istiqamətlər, texnika növləri, üslub axtarışları nəticəsində musiqi sənətində yaranmış zəngin, çoxmənalı və ziddiyyətli mənzərəni; <p>bacarmalıdır:</p> <ul style="list-style-type: none"> - solist, ansambl üzvü, orkestr solisti qismində çıxış etməyi; - iri və xırda janrlarda yazılmış musiqi əsərlərini ifaçılıq mövqeyindən təhlil etməyi; - dünya musiqisi nümunələri və Azərbaycan bəstəkarlarının instrumental əsərlərinin təfsirini verərkən əsərin üslub xüsusiyyətlərini, bədii məzmunu və müəllif qayəsini dinləyiciyə çatdırmağı; -Avropa və Azərbaycan musiqisinə aid olan instrumental əsərlərin bədii xüsusiyyətlərini təhlil etməyi; - instrumental əsərləri asanlıqla üzdən oxumağı; <p>viyələnməlidir:</p> <ul style="list-style-type: none"> -instrumental ifaçı üçün zəruri olan professional keyfiyyətlərə; - instrumental ifaçılığın tarixi, nəzəriyyəsi və metodikasına dair dərin biliklərə; -bəstəkar yaradıcılığının janrları və formaları, o cümlədən instrumental musiqinin janrları barədə dərin biliklərə; - solo ifaçısı kimi fərdi yaradıcılıq işini planlaşdırmaq, fərdi repertuar seçimi aparmaq səriştəsinə; - ansambl tərkibində iştirak etmək səriştəsinə; - orkestr partiyalarında rast gəlinən çətinliklərin öhdəsindən asanlıqla gəlməyə 		<p>İxtisas</p> <p>MİF-B03 Ali məktəb tərəfindən müəyyən edilən fənn</p> <p>MİF-B04 Seçmə fənlər</p>	<p>26</p> <p>4</p>	<p>PK-9 PK-10 PK-11 PK-12 PK-13 PK-14 PK-15 PK-16 PK-17 PK-18 PK-19 PK-20 PK-21</p>
<p>MET-B00</p>	<p>Pedaqoji və yaradıcılıq təcrübəsi Magistr aşağıdakıları bacarmalıdır:</p>	<p>30</p>	<p>Yaradıcılıq təcrübəsi</p>	<p>6</p>	<p>ÜK-1 ÜK-7</p>

	- konsert ifaçısı kimi çıxışı planlaşdırmağı; - dinləyici auditoriyasının tərkibindən asılı olaraq repertuar seçməyi; - solo və ya ansambl ifaçısı, yaxud müşayiətçi qismində çıxış etməyi; - məktəbəqədər və məktəb səviyyəsində uşaqlarla çalışmağı; - hazırladığı yekun yaradıcılıq proqramı ilə açıq konsertdə çıxış etməyi və s.		Pedaqoji təcrübə Yekun yaradıcılıq işinin müdafiəsi (təqdimatı)	6 18	ÜK-8 ÜK-9 ÜK-10 PK-3 PK-4 PK-7 PK-8 PK-16 PK-18 PK-20
	Kreditlərin ümumi sayı	90		90	

**Bütün bölümlərdə seçmə fənlər müvafiq səriştələrə (kompetensiyalara) uyğun ali təhsil müəssisələri tərəfindən müəyyənləşdirilir.*

- 4.3.** İxtisas üzrə magistr təhsil proqramının yerinə yetirilməsi müddəti: ümumi həftələrin sayı– 72
o cümlədən:
- təlim – 30
 - təcrübələr (pedaqoji və yaradıcılıq təcrübələri) – 8 həftə
 - imtahan sessiyaları– 10 həftə
 - yekun yaradıcılıq işinin hazırlanması və müdafiəsi (təqdimatı) – 12 həftə
 - tətilər – 12 həftə

5. Maddi-texniki, tədris bazası və kadr potensialı

- 5.1.** Ali təhsil müəssisəsinin **060303 – Instrumental ifaçılıq (sahələr üzrə)** ixtisasının təhsil proqramına müvafiq hazırlanmış tədris planında nəzərdə tutulan fənlər üzrə dərslərin aparılması, təcrübələrin keçirilməsi və yaradıcılıq işlərinin yerinə yetirilməsi üçün müvafiq İKT ilə təchiz olunmuş kabinet və laboratoriyalar, kompüter sinifləri, konsert zalları və s. ilə təmin olunmuş maddi-texniki bazası olmalıdır. Təhsil alanların ali təhsil müəssisəsinin lokal şəbəkəsinə, internetə, məlumat bazalarına, elektron kitabxanalara, axtarış sistemlərinə çıxışı təmin edilməlidir.
- 5.2.** Fənlərin tədrisi, bir qayda olaraq, ali təhsil müəssisələrinin elmi dərəcəsi, elmi adı və ya fəxri adı olan professor-müəllim heyəti tərəfindən aparılır. Bu fəaliyyətə həmin şərtləri ödəyən digər müəssisə və təşkilatlarda çalışan şəxslərdə cəlb oluna bilər.
- 5.3.** Magistr yaradıcılıq işinə rəhbərlik etmək, bir qayda olaraq, həmin təhsil müəssisəsində çalışan professor-müəllim heyətinin elmi adı, elmi dərəcəsi və ya fəxri adı olan nümayəndələri və ya həmin şərtləri ödəyən digər müəssisə və təşkilatlarda çalışan şəxslərə həvalə edilir.

6. Tədris prosesinin forma və metodları

- 6.1.** Magistrantın təlimi və pedaqoji hazırlığı fərdi dərslər, məşq, mühazirə, məşğələ, seminar, məsləhət, sərbəst iş, pedaqoji təcrübə və s. formalarda həyata keçirilir.
- 6.2.** Magistr hazırlığı üzrə tədris prosesində performans, şifahi şərh, müsahibə, interaktiv təlim, müstəqil iş, diskussiya, dəyirmi masa, illüstrasiya, tədqiqatçılıq, laboratoriya və praktik iş və digər metodlardan istifadə edilə bilər.
- 6.3.** **060303 – Instrumental ifaçılıq (sahələr üzrə)** ixtisası üzrə magistr hazırlığında yaradıcılıq və pedaqoji təcrübələr nəzərdə tutulur (təcrübələrin məqsəd və vəzifələri ixtisasdan asılı olaraq müəyyənləşdirilir). Təcrübələr növündən asılı olaraq müvafiq təşkilatlarda, yaxud ali məktəblərin kafedra və laboratoriyalarında, bunların nəzdindəki məktəblər və yaradıcılıq studiyalarında keçirilə bilər.

7. Yekun dövlət attestasiyasına qoyulan tələblər və qiymətləndirmə

- 7.1. Yekun dövlət attestasiyası yekun yaradıcılıq işinin müdafiəsindən (təqdimatından) ibarətdir. Yekun yaradıcılıq işinin məzmununa, həcminə, strukturuna qoyulan tələblər və onun təqdimatı Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin müvafiq əmri ilə təsdiq olunmuş qaydalarla müəyyənləşdirilir.
- 7.2. İxtisaslaşdırılmış Şuraların sədrləri Təhsil Nazirliyi, tərkibi ali müəssisəsi tərəfindən təsdiq olunur.
- 7.3. Yekun Dövlət Attestasiyası nəticəsində məzunlara magistr ali peşə ixtisas dərəcəsi və dövlət nümunəli diplom verilir.
- 7.4. İmtahanlar və Yekun Dövlət Attestasiyası zamanı tələbələrin biliyinin qiymətləndirilməsi çoxballı sistemlə həyata keçirilir.

Razılaşdırılmışdır:

Azərbaycan Respublikası Təhsil
Nazirliyinin Aparat rəhbərinin müavini,
Elm, ali və orta ixtisas təhsil
şöbəsinin müdiri

_____Yaqub Piriyev

“ _____ ” _____ 2017-ci il

Mədəniyyət və İncəsənət ixtisasları
qrupu üzrə Dövlət Təhsil Proqramlarını
hazırlayan işçi qrupun sədri

_____Validə Məmmədova

“ _____ ” _____ 2017-ci il

Azərbaycan Respublikası Təhsil
Nazirliyinin Elmi Metodiki-Şurasının
“İncəsənət” bölməsinin sədri

_____Zemfira Qafarova

“ _____ ” _____ 2017-ci il